

Előfizetési ár:

Postán küldve:
 Egész évre 32.—
 Fél „ 16.—
 Negyed „ 8.—
 Egy óra 3.—

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár:

Házhoz hordva:
 Egész évre 32.—
 Fél „ 16.—
 Negyed „ 8.—
 Egy óra 3.—

Szerkesztőség:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. sz., em.

Alapította: Bartha Miklós.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák F.-utca 35. Telefon 9.

Háborus visszaélések.

„Meddig élsz még vissza türelmünkkel... óh Catilina...“

A sokat sanyargatott és mindenki által — enyhén szólva — kifosztott középosztálynak jankiáltása ez. Persze nem politikai értelemben.

A magyar embernek nem természete az árulkodás, a feljelentés. Keleti flegmával türi a nehéz sérelmeket addig, míg egészen elevenébe nem vágnak. Lassan-lassan elérkeztünk mi is ahhoz a határhoz, ahol türelmünknek végét látjuk. Eddig és ne tovább — kell mondanunk, mert a visszaélések már oly arányokat öltöttek, melyek szerény existenciáknak nemcsak megnehezítik a megélhetést, hanem azt valóságos torturává teszik. Azokat az áldozatokat és nélkülözéseket, melyeket a hazafiasság ró reánk nemcsak szükségből, de lelkes érzéstől áthatva elviseljük, mert a szent célt tartjuk és látjuk szem előtt. Tesszük ezt zugolódás nélkül.

Azonban egyesek úgy találják, hogy a háboru nem rossz üzlet, csak érteni kell a módját. A fogyasztók, hogy bibliai hasonlattal éljünk, nem mások, mint „jambor nyáj“, melynek gyapuját a megkisérelt rugkapálódzás dacára is szépen le lehet nyírni. Csak mikor már az olló elevenbe talál, akkor hallatszik egy elkényszeredett bégetés. Ilyen a magyar középosztály, amely érdekének és jogainak megvédésére a háborus évek alatt példáját ritkító gyámoltalanságot árult el. Nálunk grasszál az ugynevezett uri gondolkodásmód, amely elég ideális dolog akkor, ha százezres jövedelmek lehetővé teszik.

De akit a hétköznapi gondok sulya megbénítanak, aki jövedelmét tudásának és fokozottabb munkájának dacára sem tudja megtöbbszörözni, abból már kitör a jajszó, kitör az elkeseredés azok ellen, kik kapzsi lelketlenségtől üzetve, sem hazafiasságot, sem emberiességet nem ismerve a törvények és rendeletek ellenére szemérmetlenül üzik visszaéléseiket.

Fölre tehát az álszeméremmel! Ha van termény, mely piacra kerül, ha van áru, mely vevőt vár, melyeknek ára hatóságilag megsabotott és közszükségleti cikket képez-

nek, kerüljön az végre-valahára a hatóságilag megállapított áron forgalomba. Irgalom nélkül jelentsük fel azt és bünhődjék bárki legyen az, ki a megszorultakat zsarolni akarja.

A háboru hírei.

A hivatalos jelentések a tegnapi napról kevés eseményről adnak hírt. A német vezérkar szerint az orosz fronton Rigától délkeletre és a Narocz-tó déli partján századnyi erősségű orosz osztagok vállalkozásai meghiúsultak. Labussynál (a Szcara mentén) és több helyen a Dnyeszter és az Erdős-Kárpátok között rohamcsapataink néhány sikeres vállalkozást hajtottak végre.

Oláhországban a hóviharban csak csekély harci tevékenység folyt.

A nyugati harctéren Ludendorff szerint

Armentierestől délre erős tüzelés után több angol század benyomult állásunkba. Erőteljes ellentámadással azonnal visszavetettük őket. Az ártok kitisztítása alkalmával 200 halott angoit számláltunk és 39 főnyi elfogott legénységet szállítottunk hátra. Az ellenségnek Varnetontól délre a Labassei csatornától délre és az Ancre és a Somme között megkisérelt felderítő előretörése balsikerrel végződtek.

Az olasz hadszíntérről csak ennyit jelentenek: A helyzet változatlan.

Oroszok bizalmatlansága Angliával szemben.

Berlinből jelentik: A Birseviya Vjedomost szerint a legutóbbi orosz minisztertanácson, amelyen maga a cár elnökölt, Szasonov is résztvett és energikusan képviselte az angol álláspontot a miniszterek többségével szemben, akiknek Angliába vetett bizalma a tengeralattjáró háboru eredményei miatt nagyon megingott. A minisztertanács végül is úgy határozta, hogy Oroszország magatartását a legközelebbi hónapok eseményeitől teszi függővé s így egyelőre várakozó álláspontot foglal el.

Mi okozza a szénszükségletet?

Egy elsőrangú szénszakértő a következőleg nyilatkozott a szénhiányról:

A széntermelés mi kívánni valót sem hagy hátra a központi hatalmagnál, de a szénszükséglet kétszeresére, sőt még többre is emelkedett, mert elsősorban is pótolni kell a háboru kezdete óta az olcsó, de kitűnő angol szenet, mely igen nagy mennyiségben érkezett egy Triestbe, mint Fiuméba é most ez pótlásra szorul. Pótoljuk is bőven. De Anglia szállított szenet Bulgáriának is, Hollandiának is! Ezt is pótolnunk kell. Nemkülönben Szerbiát, Montenegrót, Romániát is szénnel kell most ellátnunk, ami szintén nagymennyiséget tesz ki.

De ez még nem minden. Lengyelország is német szenet fogyaszt most, míg a francia termelést a elfoglalt francia és belga területek fogyasztják. A középeurópai széntermelésnek piaca lényegesen megnövekedett, de emelkedett mindenütt a normális szénszükséglet is, mivel több szenet vesznek igénybe a különböző vonatok, hajók és mivel a középeurópai hatalmak maguk állítják elő muníciójukat, az ezeknek előállításával foglalkozó gyárak szénszükséglete is lényegesen

emelkedett. A fődolog, hogy elsősorban is a kapcsolatos termelési ágak és közlekedési célokra elegendő szén álljon rendelkezésre és ezen tekintetben jól állunk, sokkal jobban, mint akik ellenünk háborut indítottak.

Egy bélyeg 50,000 korona.

A brüsszeli Hotel Cosmopoliteban a mult napokban került nyilvános aukcióra egy ismert, nemrég elhunyt belga gyűjtőnek értékes postabélyeggyűjteménye. A dolog már azért érdekes, mert ez az első eset, hogy bélyeggyűjtemény közjegyző jelenlétében, nyilvánosan elárvereztelik. Eddig ugyan is szabad kézből történt egyes értékes postabélyegeknak, vagy egész gyűjteménynek eladása. A bélyeggyűjteményt, amely most gazdát cserélt, a szakértők másfél millió frankra becsülték, de csak egy millió frankot fizettek érte. A legmagasabb áron (100 ezer frankon) kelt el az a 25 fajtaból álló gyűjtemény, amely Belgium összes postai bélyegeit 1849-től a mai napig tartalmazza, ebben azonban nincsenek benne Kongó állam postabélyegei. Az aukción 50 ember vett részt, köztük négy hölgy is, akik szintén tekintélyes összegeket kínáltak egyes értékesebb postabélyegekért és gyűjteményekért. Ez alkalommal érdemes megemlíteni, hogy körülbelül 500 millió tőkét fektettek bele az egész világon bélyeggyűjteményekbe s hogy még ma is a legdrágább postabélyeg a Mauritius sziget postabélyege, a mult század ötvenes éveiből. Ez a fajta postabélyeg ugyanis már csak 17 példányban van meg és legalább 50 ezer frankot kapna darabjéért az a szerencsés ember, aki ilyen ritka bélyeget mondhat magáénak.

Képviselőház.

A képviselőházban ugyan csekély érdeklődés mellett foly a vita a miniszterelnöki jelentésről. A tegnapi ülésen csak gróf Batthyány Tivadar felszólalása keltett nagyobb figyelmet, aki a Károlyi párt nevében visszautasította a vádat, mintha az amerikai agitációk hazafiatlanok és alkotmányellenesek lettek volna. A Károlyi-párt hazafiasságának a legjobb bizonyítéka mindenkor az, hogy elleneztek a románokkal való szerződést. A Károlyi-párt hazafiasságában nem kételkedhetnek.

Felszólaltak még Ostffy és Varga Gábor, aki elmondotta, hogy eddig mintegy huszezer vak katona van Magyarországon. Kéri, hogy a társadalom, az állam és egyes községek a háboru ezen legszerencsétlenebbjei érdekében mindent kövessenek el.

Ezzel az ülés véget ért. A vitát ma folytatják.

Megakadt a lőszerszállítás Oroszországba.

Berlinből jelentik: Malmöböl jelenti a Lokalanzeiger: A tengeralattjáró blokádnak következtében a személyszállító forgalom Olaszországból és Angliából Oroszországba teljesen el van zárva. Tizennégy nap óta egyetlen hajó sem ment többé ezen az uton Oroszországba. A Vladivosztkon át való új postai összeköttetés még nem működik. Az új angol-orosz kábelt kizárólag diplomáciai és kormánytáviratok és a sajtó részére foglalták le. Az angol, francia és orosz lővegszállítás Oroszországba teljesen meg van akadva.

A fölpofozott oláh vezér.

Frankfurtból jelentik: Megbízható helyről való értesülés szerint a román tábornokot Jassyban megpofozták. Minthogy ilyen körülmények között lehetetlenné vált, hogy hazájában maradjon, a kormány Franciaországba és onnan Angliába küldte. Mille az „Adeverul“ volt tulajdonosa nemrég szintén Londonba érkezett. Kivüle sok más háborus uszító is elhagyta Romániát.

Még a békét kívánják.

Berlinből jelentik: Neworki jelentés szerint Lansing egy washingtoni banketten beszédet mondott. Kijelentette, hogy az amerikai kormány még mindig a békét kívánja. A kormány ebben az irányban mindaddig fáradozik, amíg ezt a nemzeti becsület megengedi. Meg kell őrizni a hidegvérűséget. Mindenki biztos lehet arról, hogy Wilson igazságosan, becsületesen és félelem nélkül fog cselekedni, bármit hoz is a jövő. A nemzeti becsületet az ő kezében nem éri veszedelem.

„Az egész világ éhínség előtt.“

Rotterdamból jelentik: A Morning Post Beresford lord egy legutóbb tett nyilatkozatát közli, mely már távolról sem oly nagyhangú, mint amilyen előző beszéde volt. A lord súlyos aggodalmának adott kifejezést a buvárhajók sikeres működése miatt és úgy vélekedik, hogy Anglia élelmiszerekkel való ellátása egyre nagyobb nehézségekbe fog ütközni. Egyébként az egész világot az éhínség veszedelem fenyegeti.

HIREK

Estély a Bánffy-palotában.

A Mátyás király-téri ősi Bánffy-palotában tegnap este a színházi előadás után fényes és illusztris társaság gyűlt össze br. Bánffy Albert és neje meghívására, akik sógoruk, gróf Csáky György szindarabjának premiérj. alkalmával igazi magyar-vendégszeretettel látták vendégül a meghívottakat. A gazdag és pazar lakoma a legpompásabb hangulatban folyt le és az est hőstét, gróf Csáky Györgyöt mindenki elismeréssel halmozta el a színpadon aratott szép sikeréért.

A fényes estélyen jelen voltak: Báró Bánffy Zoltánné, Zeyk Józsefné, báró Jósika Lajosné, báró Mannsberg Sándorné, Matskásiné, gróf Wassné, báró Bánffy Jánosné, gróf Teleky Adámné, gróf Hallerné, gróf Mikes Kelemené, gróf Lázár Istvánné, gróf Bethlen Ödönné, gróf Tholdalaghyné, gróf Teleki Sándorné, báró Bánffy Albertné, gróf Csáky Györgyné, Báró Kemény Berry, Béldi Liszka, Zeyk Anna, Zeyk Adél, báró Born Adél, báró Mannsberg nővérek, gróf Bethlen Sári, gróf Toldalaghy Lila, Matskási Luise, gróf Teleki Irma, gróf Lázár Miczi, gróf Wass Zsuzsika és Eteleka, báró Jósika Marianne, báró Bornemissza Adél, miss Tharring.

Gr. Lázár István, br. Bánffy Albert, gr. Csáky György, br. Jósika Lajos, gróf Bethlen Ödön, br. Bánffy Ferenc, br. Bánffy János, Matskási Pál, Matskási István, gróf Teleki Adám, Henin, gróf gr. Haller János, Röedl német kapitány, dr. Haller Gusztáv, gr. Degenfeld, Bistreczky Géza, Zeyk Albert, Jagodius Jenő, Rode B. Sándor, Rohl német főhadnagy, br. Bánffy Dani, br. Bánffy Jánoska, Rauchbauer Ödön, gróf Toldalaghy Laci, Ugron András, br. Montbach Jenő, gr. Wass György, gr. Teleki Adi, gr. Teleki Karcsi, br. Bánffy Dénes, dr. Szádeczky Lajos, dr. Rietly Károly, Király Béla jószágigazgató, dr. Sebestyén, Magyar szerkesztők, Sebesi Samu, Neményi és Nagy László hírlapírók, Simon T.

— **A bezárt mozik.** Ebben a szomorú világban, amikor a nagy világégés annyira zaklatja idegeinket, igazán jótéteményszámba ment, ha a sokat küzködő közönség a legolcsóbb szórakozóhelyen: a mozikban, egy kissé felfrissíthette idegeit és rövid másfél órára feledni tudta a feszült helyzetet. Most tudvalevőleg, egy belügyminiszteri rendelet Budapesten a színházakat, a mozikat, mulatókat, klubokat és iskolákat a tüzelőanyag hiánya miatt bezáratta. A vidéki színházakra és mozikra nézve pedig ugyanezzel a bezárhatási joggal az illető polgármestereket ruházta fel, tekintettel arra, hogy a vidéken egészen mások a viszonyok s így a polgármester belátására bízatik, hogy ebben az irányban intézkedjék. Budapesten természetesen sok a mulató, színház, mozi, iskola stb., amelyeknek a bezárásával tetemes fűtőanyagot lehet spórolni, de vidéken egy színház és egy-két mozit ha be is zárnak, az ezzel beállított helyzet káros volta és a közönség megrövidítése — az olcsó szórakozás megvonása által — nincs arányban az elérhető haszonnal. Épen azért a vidéki városokban nem is zárták be a mozikat. Nálunk

dr. Haller Gusztáv polgármester igen helyes érzékkel nem rendelte el a színház bezárását, de a mozikat bezáratta. De tekintettel arra a tapasztalatra, hogy a várható haszon nem következett be: hogy nálunk a villanyos fényt nem szénrel, hanem vizierővel fejlesztik; hogy a fűtést tulnyomó részben fával eszközlik; hogy a Szinkör-mozit a vízcsövek miatt mérsékelten amugy is fűteni kell; s végül, hogy a közönség se legyen elzárva kedvenc szórakozó helyeitől; hiszünk, hogy a polgármester hosszasában nem óhajtja fentartani rendeletét. És ezt annál is inkább remélhetjük, mert legujabban már nemcsak az időjárás, de a széninség is enyhült.

— **Az állami tisztviselők jóléti bizottsága** számba vette, hogy a Kolozsvárt működő 4500 tisztviselő és alkalmazott közül, mintegy 25 ezer fogyasztó, csak egy töredék (m. e. 250) jelentkezhetett kertművelésre. A tisztviselők nagy tömege úgy le van kötve hadban levő kartársaik helyettesítésével, hogy a béke beálltáig naponta 1 órai ideje sem jut kertészkedésre. Ezek egy kis töredékén Apáthy dr. közbenjárására Péter György bolgár kertész 50 százalékos ajánlata segítene. A másik részen Bodor táblabíró és társai már ismertetett kertészkedése segítene. E kertészkedésekkel kapcsolatban a Németországban különösen bevált Demszinszky-féle buzatermesztéssel is próbát fognak tenni, mellyel Magyaróváron és a dévai tanítóképzőben sikeres eredményeket értek el. 200 négyzetöl területen átlagban 5 métermázsza buza termelhető e rendszerrel. Erre nézve a jóléti bizottság ismertető gyakorlati előadást gondoskodik. Egy Matskásy nevű kolozsvári gazda már foglalkozik e rendszerrel. A jóléti bizottság felhívás kibocsátást tervez, hogy a csoportokba tömörülések a szervezkedés lehetősége tekintetéből megőrizténhessék. E célból ma külön megbeszélés folyt az Emke irodában, hol az ügyhöz hozzá szóltak: Apáthy dr., Barabás Samu esperes, Kecskeméthy István dr., Merza Gyula, Kuszko István és mások. Apáthy dr. elmondja, hogy Péter György szép ajánlatára nézve Waszilev György m. kir. adóhivatali ellenőrt, ajánlattevő rokonát felkéri, hogy írásban juttassa ezt a városi tanács útján a tisztviselők egyesülete elnöke, Jekey Dániel kir. táblabíró kezeihez. Addig is, időnyereség szempontjából a csoportosulásra a felhívás kiadandó. A város közgyűlési tagjai nagy rokonszenvvel fogadják Bodor és társai törekvését és a jövő többtermelés és áralakulás szempontjából nagy reményt fűznek ennek sikeréhez az esetre, ha a város és az állam nem csak igéri, de idejekorán meg is adja a támogatást. A felhívást külön cím alatt közöljük.

— **Tisztviselők csoportosulása olcsó zöldsneműek beszerzésére és termesztésére.** A kolozsvári állami tisztviselők jóléti bizottsága a következőkre hívja fel a köz-tisztviselőket és alkalmazottakat:

Apáthy István dr. professzor biz. tag megnyerte Péter György kolozsvári bolgár kertészt, hogy az igazolt állami tisztviselők részére a hatósági maximális egységárak 50 százalékaért zöldséget szolgáltat. Bodor László kir. táblabíró, a volt erdélyrészi kertészeti egyesület volt elnöke több szaktársával vállalkozik, hogy Kolozsvár városától nyerendő kertgazdaságra alkalmas földterületeken konyhakertészetet rendez be bolgár rendszer szerint. A természetmunkák az előre szervezkedett állami, városi s más köztisztviselők s alkalmazottak között előállítási árban fognak kiosztani. Alakul tehát egy A csoport s egy B csoport. E csoportok kedvezményeiben részesülni akaró tisztviselők „Állami Tisztviselők Jóléti Bizottsága“ Kolozsvár. Postafiók 90. címen az alábbi módon vasárnap, február 25. délutánig bezárólag jelentkezzenek. A jelentkezés egy nyolcadrészt írodai papírszeleten történhetik. Tartalmazza a csoport jelét, A, vagy B betűt. Az

A csoportba csakis állami tisztviselők jelentkezhetnek. A tisztviselő vagy alkalmazott nevét, hivatali állását, lakását (kerület, utca, házsám) s családtagjai számát, beleszámítva a házi cselédeket is. Mindez tisztán olvasható betűkkel irandó. Semmi más írást e papírszelet nem tartalmazhat. Ha valakinek különös javaslatai, észrevételei vannak, külön papírra írva, mellékelheti. A B (Bodor) csoportba jelentkezhetnek kolozsvári napilapok szerkesztőségének igazolt tagjai, városi és minden más közhivatalnok és alkalmazott. Az A csoportba csak a bolgár kertész teljesítő képessége arányában, tehát korlátozott jelentkezők fogadtatnak el, a beérkezés sorrendje szerint. Az egyidőben beérkezettek betűsorban. Külön írásbeli felhívásokat papír, idő és pénzhány miatt a bizottság e tárgyban nem adhat ki. C (cselekvő) csoport alakulására is ugyanekkor, ugyan e cím alatt jelentkezhetnek iskolai növendékek igazgatójuk útján, továbbá tényleg szolgálatban levő és nyugdíjazott tisztviselők és alkalmazottak. E csoport tagjainak a munkafelosztás elve szerint feladala lesz a kertészeti munkákat szakszerűen irányítani. A munkásokra, a munka helyes menetére felügyelni, az eredményeket számbavenni, a telepeket őrizni stb. E csoportra jelentkezők jelöljék meg a beöltöni kívánó munkakört s szerezzen munkájukért igényelhető honoráriumot, (mik természetmennyekben adandó) s a kertészetre vonatkozó egyéb javaslataikat. Mindezeket azután gyorsan s alkotmányosan letárgyalja a megalakuló csoport.

— A Vöröskereszt egyesület kolozsvári osztályának kerésére a m. kir. miniszterium 690—1917. M. E. számú rendeletében megadott jogomnál fogva a Vöröskereszt egyesület által a ref. teológia dísztermében folyó évi február hó 23-án d. u. tervezett zenés-előadás megtartását kivételesen engedélyezem. Haller, polgármester.

— Az akadémiái református Isztentisztelet vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a református teológia dísztermében.

— **Littke contra Deutsch.** Még emlékében van olvasóinknak az a kinos inzultus, amelynek Littke Lőrinc droguista és pezsgógyáros cselekvő és Deutsch Ignác szenvedő résztvevője volt. Az ügy annak idejében foglalkoztatta a büntető járásbíróasztalt és most az ügy egy fejleménye a kir. ítélőtábla elé került. Deutsch Ignác ugyanis a Kolozsváron megjelenő „Ellenőr” című lapban azt állította Littkéről, hogy az orvítáadás a Littke legjelentéktelenebb ügyei közé tartozik. Ezenkívül Littke személyét illetőleg több becsületsértő kifejezést használt. Littke a kolozsvári kir. törvényszéknel sajtó útján elkövetett rágalmozás vétsége miatt feljelentette Deutsch Ignácot és a törvényszék vádlottat 60 korona pénzbüntetésre ítélte és a büntetés végrehajtását felfüggesztette. Indokolásában megállapította, hogy vádlott azon védekezése, hogy jogos magánérdekből tette közzé a sértő tartalmu cikket, nem állhat meg, mert ily durva támadás kívül esik a jogos magánérdek megóvásának körén. — Nem állapította meg a rágalmozás vétségét az orvítáadás kifejezésért, mert a kitétel valóságát a kolozsvári kir. járásbíróasztal, mint büntető járásbíróasztal jogerős ítéletében foglalt ténymegállapítással beigazolta tekintette, de a hozzáfűzött megjegyzésekben felismerte a sértő szándékot és ezért az enyhítő körülmények tekintetbe vétele mellett a büntetés szabott ki és azt is felfüggesztette. A kir. ítélőtábla Hamza Géza tanácselnök elnöklete alatt álló tanácsa ma tárgyalta a bünpört és az ítéletet megváltoztatta. A pénzbüntetést 140 koronára emelte fel, de a végrehajtást felfüggesztette.

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre	32 K
Félévre	16 K
Negyedévre	8 K
Egy óra	3 K

LEGUJABB

Az „Ellenzék” távirat-telefon- és expressz-tudósításai.

A Fejérváry-úti gyilkosság.

Budapest, febr. 23.

A rendőrség ma délelőtt a nyugati pályaudvaron elfogott egy gyanus egyént, aki Vekes Ferenc ügyvédjelöltnek mondta magát. Szállóbeli lakásán házkutatást tartottak, ahol tizenöt aranyórát, 1700 koronáról szóló takarékkönyvet, 300 korona készpénzt, zálogcédulákat, ékszerészekről származó átvételről tanúsító számlákat találtak. Ezekről Vekes azt állítja, hogy beteges hajlamu

előkelő emkerektől kapta. Megállapították, hogy katonaszökevény. A gyilkosságról semmit sem akar tudni. Vallatása még mindig foly.

Amerika nem üzen háborút.

Budapest, febr. 23.

Berlinből jelentik, hogy Washingtonban két óráig tartó minisztertanács volt, amelyen megvitatták a politikai helyzetet. Wilson pénteken vagy szombaton megjelenik a kongresszus előtt, de semmiesetre sem fogja indítványozni a Németországnak szóló hadüzenetet. A kongresszust főleg a helyzetről fogja részletesen tájékoztatni.

Várják Lloyd George nyilatkozatát.

Budapest, febr. 23.

Hágából jelentik, hogy londoni hírek szerint az angol nép és a parlament sohasem várta feszültebben a kormány nyilatkozatát, mint most Lloyd George beszédét, melyet a behozatali korlátozásról és a buvárhájó hadjáratról tartani fog.

A diplomáciai viszony megszakítása várható Amerikával.

Budapest, febr. 23.

Amsterdamból jelentik, hogy Daily Telegraph szerint a legközelebbi órákban várható az Uniónak Auszria-Magyarországgal és Törökországgal való diplomáciai viszonyának megszakítása. Tarnovszky a magyar osztrák nagykövet nélkül fog visszatérni, hogy megbízó levelét átadhassa volna Wilsonnak.

Lefoglalják a gyárakat.

Budapest, febr. 23.

Párisból jelentik: A Petit Parisien jelenti Washingtonból, hogy az amerikai kormány körülbelül 27 ezer gyárat rekvirált. A szenátus elé törvényjavaslatot terjesztett, mely felhatalmazást ad a kormánynak a muncielómunkások mozgósítására. A muncielógyárosokat a kormány értekezletre hívta össze. A gyárakban most lázas munka folyik.

Kelet-Amerika a háboru ellen.

Budapest, febr. 23.

Luganoból jelentik: A Stampának jelenti Washingtonból, hogy nemcsak Bryan, hanem egész Kelet-Amerika ellenzi Amerikának a háboruba való avatkozását.

Angol hencegés.

Budapest, febr. 23.

Berlinből jelentik: Egy kopenhágai távirat szerint Curson kijelentette az angol felső házban, hogy Anglia a szigetországon kívül két-három milliós hadsereget fog és bír fenntartani.

Wilson önállóan dönthet.

Budapest, febr. 23.

Hágából jelentik: Immár teljesen biztos, hogy Wilson a kongresszustól meg fogja kapni azt az általa kívánt felhatalmazást, hogy a hadüzenet megtörténte esetén mindenben önállóan döntsön.

Béke a levegőben.

Budapest, febr. 23.

Bernből jelentik: A Ruszkoje Szlovo írja: Bár a német békekíséret kudarcot vallott és most sem akarnak még sehol sem békéről beszélni, mindnyájan úgy érezzük, hogy a béke már itt szállong a levegőben.

Színház.**Téli Színház.**

- Péntek: Sorsjáték. (2-odszor. Bérlet 116 sz. D)
- Szombat: Délután: Nagymama. (Előadás kezdete fél 3 órakor. Hatodik ifjúsági előadás ténckívül első helyárral. Előadó dr. Szegzárdi József.
- Szombat: Este: A családfő. (Operette-ujdonság először. Bérletszűnet XLII. sz. B)
- Vasárnap: D. u.: Piros bugyelláris. (Félhelyárral.)
- Vasárnap: Este: A családfő. (Operette-ujdonság 2-odszor. Bérlet 117 szám A)
- Hétfő: Három a kis lány. (Svärdström Valborg vendégjátékával, mérsékelt fölemelt helyárral. Bérletszűnet XLIII. sz. C)

Sorsjáték.

(Színmű 4 felv. Írta: gróf Csáky György.)

Tegnap este bemutató előadás volt a színházban. Gróf Csáky György „Sorsjáték“-a került színre. Nemcsak a darab új, de a szerző is, mint színpadi író: homo novus. Érdekelte tehát, hogy az új embernek mi a mondanivalója és azt hogyan mondja. A témát a mai társadalmi életből meríti és szereplőit egy színmű keretébe állítja. Mindkét körülmény azt mutatja, hogy nehéz feladatra vállalkozott. Miért? Mert nekünk, a nézőknek rá kell élethűen ismernünk az alakokra s mert a dráma a legnehezebb irodalmi műfajok közé tartozik. Ezen a téren a gyakorlott író is könnyen a bukás lejtőjére csuszik, mert az ezerszemű kritikus: a közönség, benne él a darab cselekményében s ezért könnyen ismeri fel a hamis színeket vagy a hazug helyzetet. A színpad pedig minden kis hibát, olvasva alig érezhető banalitást is, nagyitva tükröz vissza.

Ezért volt nehéz Csáky grófnak, — a kezdet nehézségeivel is küzdő írónak — a feladata. Ezt a nehézséget azonban szinte hihetetlen diadallal küzdötte le. Darabjának

hőse: gr. Berghem Oszkár sorsa és a környezet, amely hozzá szervesen kapcsolódik, csakhamar lekötöti figyelmünket. Érdeklődéssel kísérjük az anyagi zavarok tengerében vergődő Oszkárt, aki szertelenül könnyelmű, de rokonszenvet tud kelteni. Oszkárt a hitelezők egész légiója zaklatja, akiket a szerző pompás humorral karakterizál. Az eladósodott főúr és a zsidóhitelezők tragikomikus jelenetei, élénk és hangulatos epizódjai a darabnak, amelyek állandó derűtliséget idéznek fel a nézőtérben. Oszkár gróf ezek között vergődik, akik egy Hartman nevű kivételével hajlandók is a prolongációra, de ez a hitelező olyan feljelentéssel él, ami a könnyelmű ugyan, de becsületére kényes Oszkárnak, kezébe adja a töltött revolvért. És ezután már az a különös és szeszélyes játéka következik a sorsnak, (ezért Sorsjáték) ami a dráma szerkezeti és reális szempontjából lehet kifogásolható, de amit az élet gyakran produkál. A szerző pedig elég érzékkel bírt ahhoz, hogy a megoldásnak ezt a romantikus csattanóját is összhangba hozza a drámai milliővel.

Nagy előnye a darabnak, hogy a szerző azokat az embereket, akiket elég érdekes mese keretében a színpadra visz, jól ismeri, jól rajzolja meg a karaktereket s az akció érdekes fordulataival ébren tartja a figyelmet.

A közönség, mely egészen megtöltötte a színházat, nagy tetszéssel fogadta a darabot. Ez a tetszés felvonásonként fokozódott s a szerzőt zajos tapsok között sokszor hívták a szereplő színészekkel együtt a kárpit elé. És erre a kitüntetésre a szerző és a színészek érdemes művészi munka végzésével szolgáltak rá. Talán a legérdekesebb alakítás Szakács Andor produkálta, aki nagy színpadi rutinjának egész készségével végezte el feladatát. Harsányi Rezső egy tipikus zsidó szerepében tartotta állandó derűtliségben a nézőtér. Lengyel Vilmos is elemében volt s bensőséges játékát nyílt színi taps honorálta. Poór Lili és U. Fáy Flóra benne éltek szerepeikben és feladataikat mindketten művészi sikerrel oldották meg. Réthely Oszkár, gróf nehéz szerepéhez jutott. Ebben a szerepben a lelki küzdelem dominál, amihez a művészi talentum ritka ereje szükséges. És Réthely — dicséretére legyen mondva — egyszerű eszközökkel is elég jól játszta meg szerepét. A kisebb szereplők közül Fekete, Koller, Dezséri és Ujváry, az öreg inas szerepében pedig Nagy Gyula produkáltak kiváló. A darabot ma ismétlik. (s)

Előadások kezdete fél 3 órakor és fél 7 órakor. Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy szombaton délután a „Nagymama“, vasárnap délután pedig a „Piros bugyelláris“ előadásai kivételesen félhárom órakor kezdődnek. Szombaton este és vasárnap este a „Családfő“ c. új operette előadásai fél hét órakor kezdődnek.

Három a kis lány — Svärdströmmel. Hétfőn este a „Három a kis lány“-ban kezdi meg Svärdström Valborg vendégjátékát. A hétfői előadást bérletszűnetben s ugyanugy fölemelt helyárral tartják meg, mint amikor legutóbb játszott Svärdström. A hétfői előadás jegyei már megválthatók. A C) bérlet páholyait szombat délelőtt 11 óráig tartja fenn a pénztár.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:
Magyary Mihály

Szerkesztő: **Dr. Polcz Radó ügyvéd.**

PEZSÖDUGÓT

használt, azonban nem töröttet, vesz bármily mennyiségben előzetes tudakozódás nélkül, utánvétellel, darabját **25** fillérért, használt, de jó állapotban levő palackdugó kilóját **4** koronájért, új palackdugó kilóját **15** kor.-ért

ROBICSEK ADOLF
parafadugógyár.

Budapest, Nefelejts-utca 15 szám
10 (15—*)

Kiadó gyümölcsös.

A Szentgyörgy-hegyen egy nagyobb gyümölcsös

kiadó.

Értekezhetni Kossuth Lajos-
utca 43. sz. a. az emeleten.
9 (39—*)

Viszketegséget

rüht, sömört legbiztosabban elmulasztja a

Barna zsír Kis tégely K 1.60,
nagy tégely K 3.—
családi adag K 9.—, utasítással megrendelhető: **Dr. Flesch E.**
„Korona“ gyógytárából, Győr.
63 (5—25)

Hirdetés:

Hadhavonulás miatt jó forgalmu, felszerelt

szikvizgyár

azonnal eladó.

Ertekezhetni: **Deák Ferenc-utca 35. szám az emeleten.**

(4—4)

